

MAN Truck & Bus Norge AS - redegjørelse etter åpenhetsloven

I. Generell oversikt

MAN Truck & Bus Norge AS ("MAN Norge") er et datterselskap av MAN Truck & Bus SE ("MAN" eller "MAN-gruppen") som er en del av TRATON Group. TRATON GROUP teller i overkant av 97.000 ansatte, og har lokasjoner i mer enn 65 land. Konsernet består av ca. 200 aktive, kontrollerte enheter med ansatte, inklusive følgende holdingselskaper:

- TRATON SE, frem til august 2018 Volkswagen Truck & Bus, er et børsnotert holdingselskap hvor Volkswagen AG har en majoritetsandel,
- MAN Truck & Bus SE,
- Navistar Inc.,
- Scania CV AB,
- Volkswagen Truck & Bus Indústria e Comércio de Veículos Ltda., og
- TRATON Financial Services.

MAN er et globalt aktivt selskap med mange forretningsavdelinger og en lang tradisjon for å ta ansvar ovenfor sine kunder, ansatte, investorer og allmennheten. Dette bedriftsansvaret inkluderer at MAN overholder gjeldende lover til enhver tid, og på alle stedlige lokasjoner respekterer grunnleggende etiske verdier og opptrer på en bærekraftig måte.

MAN har 35.513 ansatte (2023) globalt, og er en av Europas ledende nyttekjøretøyprodusenter. MAN er midt i en transformasjon hvor siktemålet er å bli en miljøvennlig og mer bærekraftig leverandør av transport- og mobilitetsløsninger. Selskapet har produksjonsenheter i Tyskland og Polen, samt i Sør-Afrika og Tyrkia. Alle våre aktiviteter i Russland (produksjon og salg) ble stoppet som et resultat av krigen i Ukraina som startet i 2022.

MAN Norge hadde en omsetning på NOK 1.352 millioner i 2023 og rundt 245 ansatte, hvorav de fleste er relatert til servicemarkedet. MAN Norge er i all hovedsak et selskap med formål å selge varer i det norske markedet og selskapets kunder i Norge. Selskapet er organisert sentralt med hovedkontor i Oslo og 9 egne serviceverksteder rundt om i Norge. I tillegg benytter selskapet et servicenettverk med mer enn 20 servicepartnere i hele landet. Selskapet får i hovedsak sine lastebiler, busser og varebiler fra MANs produksjonsanlegg nevnt ovenfor. Brukte kjøretøy tas inn enten via innbytte ved salg av nye kjøretøy eller via andre kilder. Deler er generelt hentet fra MANs hovedlager i Tyskland. De eneste store innkjøpsdelene er kjøp av kompliserte karosserier som brukes i montering av lastebiler og som selges som en pakkedøsning til sluttkunden. Kjøp av påbygg skjer enten i Norge eller i følgende land: Finland, Polen, Danmark, Tyskland, Italia, Frankrike, Sverige, Litauen eller Nederland. Påbygg kjøpes basert på markedsbehov, og MAN vurderer alle forretningspartnere for kjøp av påbygg før inngåelse av forretningsforbindelser med dem som en del av Business Partner Approval-verktøyet ("BPA") for å sikre et høyt nivå på korrekt etterlevelse. MAN Norge selger sine nye kjøretøy eksklusivt på det norske markedet, men brukte kjøretøy blir ofte eksportert til andre land med fokus på Europa, men også til internasjonale markeder utenfor Europa.

Vi mener at vi sammen med våre partnere og kunder kan utvikle løsninger som lar oss oppnå konkrete resultater for å redusere vårt felles karbonfotavtrykk. Gjennom samarbeid kan vi identifisere mulighetene og løsningene på de lokale og globale utfordringene vi står overfor.

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (heretter referert til som "åpenhetsloven") trådte i kraft 1. juli 2022. Formålet med loven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenesteyting, samt å sikre allmenn tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. MAN Norge er forpliktet til å overholde åpenhetsloven, i tillegg til annen relevant nasjonal og internasjonal lovgivning. Styret i MAN Norge er fullt forpliktet til å overholde forpliktelsene fastsatt i åpenhetsloven i Norge.

I henhold til åpenhetsloven § 5 har MAN Norge en plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger av egen virksomhet samt leverandørkjeden og forretningspartnere. Dette dokumentet inneholder en redegjørelse for aktsomhets-vurderinger utført av MAN Norge i perioden 1. januar 2023 til 31. desember 2023. Videre inneholder redegjørelsen også opplysninger om virksomhetenes arbeid utført i 2024 iht. åpenhetsloven og en oversikt over virksomhetens planer for ytterligere arbeid i 2024.

II. Vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og sosial bærekraft

Vår forretningsdrift påvirker menneskeliv hver dag, innenfor og utenfor selskapet og gjennom hele leverandør vår. Derfor er vi forpliktet til å respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre operasjoner og gjennom våre forretningsforbindelser, inkludert vår leverandørkjede, som fastsatt i [MAN Human Rights Policy Statement](#).¹

Vi har integrert gjennomgang av grunnleggende menneskerettigheter i vårt styringssystem for etterlevelse av regelverk. Våre prosesser for overvåking av grunnleggende menneskerettigheter overvåkes av MAN Human Rights Committee ("HRC"). HRC overvåker, og hvis nødvendig, gir råd til MAN-funksjoner og -selskaper angående deres implementering av tiltak relatert til menneskerettigheter. I tillegg rapporterer HRC om sine aktiviteter til hovedstyret i MAN, samt til menneskerettighetsutvalget i TRATON Group. Som en del av menneskerettighets-risikostyringen gjennomfører vi regelmessige menneskerettighets-risikoanalyser, samt eventuell ytterligere risikoanalyse ved behov. Vi følger en risikobasert tilnærming der vi prioriterer identifiserte risikoer og utvikler relevante avbøtende tiltak i vår egen forretningsvirksomhet, samt med våre forretningspartnere og leverandører. Denne prosessen inkluderer en analyse av ulike eksterne og interne informasjonskilder, samt intervjuer med relevante interessenter. Dessuten har vi en klagemekanisme på plass som lar oss motta informasjon om menneskerettighets-risikoer eller potensielle brudd i vår egen forretningsdrift og leverandørkjede og iverksette tiltak. Vi ser eksterne interessenters engasjement rundt grunnleggende menneskerettigheter er av stor betydning for vårt arbeid og vår påvirkning, og vi er derfor medlem av flere initiativ som f.eks. UN Global Compact, Transparency Germany og German Institute for Compliance (Deutsche Institut für Compliance – DICO). Arbeidet med å søke og utvikle annet internt og eksternt engasjement for å forbedre prosessene våre er en kontinuerlig prosess.

Videre har bærekraft vært en integrert del av MANs bedriftsstrategi siden 2010 og spiller en nøkkelrolle i å sikre vår fremtidige levedyktighet. For MAN betyr dette å forstå globale utfordringer og identifisere mulighetene og risikofaktorene med hensyn til ikke bare bærekraftig utvikling, men også vår kommersielle suksess. Vi gjør en bevisst innsats for å møte hva som forventes av oss av våre kunder, beslutningstakere og samfunnet for øvrig, samt tilbyr spesifikke svar.

MANs bærekraftstrategi er basert på retningslinjene i UN Global Compact og Sustainable Development Goals (SDGs) og omhandler både klima, sosial bærekraft og Governance. Disse aspektene inkluderer: (i) dekarbonisering og sirkulær økonomi, (ii) mennesker og kultur, samt vei-, produkt- og tjenestesikkerhet, (iii) overholdelse, etikk og integritet (inklusive grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold), samt ansvar nedover i leverandørkjeden.

Du kan lese mer om vår bærekraftstrategi på vår nettside: [Sustainability – MAN](#).

III. Risikostyring for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og implementering av eventuelle avhjelpende tiltak

Ethvert gjeldende regelsett som beskytter grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som et generelt krav, er noe vi respekterer. Dette er også understreket i [våre etiske retningslinjer for ansatte](#). Retningslinjene blir delt med alle nye ansatte og kommunisert innenfor organisasjonen via ordinær web-opplæring som må gjennomføres av alle ansatte på jevnlig basis. Denne har fokus på menneskerettigheter som et hovedkapittel i og det understrekes viktigheten av dette aspektet for våre ansatte, våre ledere og vårt styre. Alle ansatte i MAN Norge mottar en kopi av våre etiske retningslinjer og må bekrefte når de signerer arbeidskontrakten at de har lest og forstått de etiske retningslinjene. I tillegg implementerte MAN en web-basert opplæring i Business & Human rights i 2023 og som blant annet gjelder for MAN Norge.

Det er en selvfølge for oss at respekt for grunnleggende menneskerettigheter ikke bare skal gjelde operasjonene i vår egen virksomhet, men også adferden til våre leverandører og andre forretningspartnere. Vi stiller derfor krav til våre samarbeidspartnere om at de skal følge de samme internasjonale konvensjonene om menneskerettigheter som oss. Disse prinsippene er nedfelt i våre [etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere](#) som inngår i våre kontrakter og kommunikasjon med eksterne partnere. I tillegg til våre etiske retningslinjer fortsetter vi å inkludere respekt for menneskerettigheter i vårt interne arbeid og våre interne retningslinjer.

MAN anerkjenner de universelt anerkjente prinsippene i UN Global Compact innen områder for menneskerettigheter, juridiske og regulatoriske krav, retningslinjer og standarder for helse og sikkerhet på arbeidsplassen, klima- og miljøvern, samt bekjempelse av korrupsjon. Disse prinsippene er definert i MANs etiske retningslinjer som interne retningslinjer for selskapet som vi er forpliktet til. I denne forbindelse har vi også

¹ Referanser gjort til menneskerettigheter i denne uttalelsen inkluderer også anstendige arbeidsforhold.

utarbeidet en intern helse- og sikkerhetspolitikk som beskriver de grunnleggende betingelsene for å ha en trygg arbeidsplass. Denne politikken gjelder for hele MAN-gruppen og alle aktiviteter som kan ha innvirkning på helse, sikkerhet og miljø til enkeltpersoner.

Beskyttelse av helsen til ansatte og å sikre et trygt arbeidsmiljø danner grunnlaget for våre beslutninger og handlinger i praksis. Vår visjon er å ha et trygt og godt arbeidsmiljø uten arbeidsulykker. Vi har de samme forventningene til alle leverandører og underleverandører av varer og tjenester som vi samarbeider med innenfor MAN-organisasjonen. Selskapene innenfor MAN Group inklusive MAN Norge følger den sentrale prosessen med implementering av retningslinjene til MAN Group til lokale enheter. Når retningslinjer er vedtatt på konsernnivå skal lokale selskaper og enheter innen en gitt tidsperiode vedta de gjeldende retningslinjene med tilhørende dokumentasjon. Denne tilnærmingen har også MAN Norge fulgt, og alle relevante retningslinjer på konsernnivå implementeres lokalt.

a. Risikoanalyse og resultater i eget forretningsområde

I 2022 ble en generisk risikoanalyse for eget forretningsområde gjennomført av avdelingen for Governance, Risk and Compliance (GRC) for å forstå de generelle BHR risikoene relater til forretningsaktiviteter innenfor TRATON Group.

Eksterne kilder er blitt evaluert for å forstå den abstrakte menneskerettighets-risikosituasjonen for TRATON Group i sin helhet. Videre er interne kilder som f.eks. interne undersøkelser analysert, og det er gjennomført intervjuer med interne og eksterne interessenter for å få en førstehåndsforståelse av den konkrete risikosituasjonen innenfor TRATON Group.

Konklusjonen var at den generiske risikoanalysen observerte rundt 30 generiske risikoscenarier, knyttet til tilsidesettelse av god helse og sikkerhet, tilsidesettelse av organisasjonsfriheten, forskjellsbehandling i arbeidslivet, skadelig forurensning av jord, vann og luft, samt skadelig støyutslipp og overdreven vannforbruk og annet innenfor TRATON Group.

Ytterligere risikoscenarier som kan ha innvirkning på ett eller flere menneskerettighetstemaer innenfor TRATON Group er overgangen til nye teknologier som automatisering og elektrifisering, overgangen til nye markeder og det skiftende geopolitiske miljøet TRATON Group opererer i.

I 2023 har vi videreført risikoanalyseprosessen med en revurdering av BHR risikoklassifisering av TRATON Group enheter. Videre gjennomføres det dyptgående risikoanalyse (via spørreskjemaer og workshops) innenfor de respektive høyrisikoenhetene, enheter som er underlagt respektive lokal lovgivning – som MAN Norge – og i enkelte fokusområder for å fortsette identifiseringen av BHR risikoscenarier og å prioritere disse.

En slik dyptgående risikoanalyse ble gjennomført hos MAN Norge i 2023 for å identifisere risiko knyttet til anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter.

Denne omfattende analysen hos MAN Norge avslørte ikke konkrete faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser internt i virksomheten. MANs standardprosedyrer og prosesser er implementert og gjelder for egne ansatte så vel som for midlertidig ansatte. For å gjøre de eksisterende prosessene enda mer transparente, startet ansvarlig HR-avdeling et tilsvarende prosjekt. Så vidt vi er kjent med, har det ikke oppstått hendelser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i løpet av rapporteringsperioden.

b. Risikoanalyse og resultater i vår leverandørkjede

Operasjonell styring av bærekraftsspørsmål i våre leverandørkjeder utføres av teamet "Sustainability in Supplier Relations" ved innkjøp. For å identifisere dagens utvikling og langsiktige utfordringer i de enkelte land er vi også avhengige av kommunikasjon mellom merkevarene og regionene i Volkswagen Group gjennom Sustainability Procurement Network, hvor mer enn 70 eksperter fra fem kontinenter samarbeider.

I 2022 introduserte vi "Responsible Supply Chain System (ReSC System)". Basert på en systematisk risikoanalyse tar den nye tilnærmingen sikte på å unngå eller minimere risikoer knyttet til menneskerettigheter, sosial eller miljømessig karakter, samt korrupsjon langs MANs forsyningskjede. Det er også ment å bidra til å eliminere brudd og kontinuerlig forbedre bærekraftsytelsen til leverandørene.

En regelmessig risikoanalyse identifisere risikoer i leverandørkjeden på en proaktiv måte. Risikoanalysen oppdateres en gang i året og/eller på ad hoc basis av Group Procurement Sustainability i samråd med relevante morselskaper i Volkswagen-gruppen. Ettersom MAN Norge kjøper nesten utelukkende deler og kjøretøy innenfor egen konsernstruktur, er selskapet i det vesentlige avhengig av vurderinger utført av MAN Group Procurement når det gjelder leverandørkjeden. Så vidt vi er kjent med, har MAN Group Procurement Sustainability identifisert

følgende risiko for negative konsekvenser innenfor rapporteringsperioden:

- Manglende respekt for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen og arbeidsrelaterte helsefarer
- Krenkelse av organisasjonsfriheten, og retten til kollektive forhandlinger
- Diskriminering på produksjonsstedene.

Dette er helse- og sikkerhetsrisikoer på arbeidsplassen hos våre leverandører og for ansatte som arbeider på produksjonssteder, monteringsanlegg og verksteder, som ikke kan utelukkes, for eksempel ved håndtering av tungt maskineri, håndtering av kjemiske farer og skiftarbeid.

Det er også noen få lokale innkjøpsinitiativer som i hovedsak består av kjøp av ulike typer påbygg i hele Europa avhengig av kundenes etterspørsel.

For å redusere risikoen fra negative konsekvenser i leverandørkjeden, iverksettes følgende standardtiltak på gruppenivå, og som gjelder for MAN Norge:

- **Etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere**

Vi har definert kjerneelementer i vår leverandørstyring i våre etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere. Dette dokumentet angir kontraktsmessig våre forventninger til adferden til forretningspartnere med hensyn til viktige menneskerettsrelaterte, miljømessige, sosiale og etiske standarder. Alle sentrale leverandører, samt alle forretningspartnere som MAN Norge kjøper kjøretøyrammene fra, er pålagt å bekrefte at de aksepterer våre etiske retningslinjer før vi inngår forretninger med dem.

- **Leverandørkjedens klagemekanisme**

Klagemekanismen for leverandørkjeden brukes til å behandle informasjon om negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og miljø, samt brudd på menneskerettsrelaterte eller miljømessige forpliktelser hos leverandører som enten direkte og indirekte leverer til Volkswagen-Gruppen.

- **Mediascreening**

Kontinuerlig og risikobasert mediaovervåkning av aktuelle leverandører skjer via et IT-verktøy. Hvis IT-verktøyet identifiserer indikasjoner på mulige brudd på våre etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere, blir disse om nødvendig undersøkt og behandlet i leverandørkjedens klagemekanisme.

- **Bærekraftsrating**

Som et sentralt tiltak ble bærekraftsrating (S-rating) introdusert i 2020 for alle relevante selskaper og leverandører med høy bærekraftsrisiko. S-rating blir brukt til å sjekke bærekraftytelsen til relevante leverandører og for å identifisere muligheter for kontinuerlig forbedring. Prosessen evaluerer leverandørenes miljøprestasjoner så vel som deres sosiale bærekraft (grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) og integritet.

- **Leverandører og ansattes kvalifikasjoner**

Systematisk opplæring av våre ansatte og leverandører er en sentral komponent i vår strategi og avgjørende for å forbedre bærekraften i leverandørkjeden.

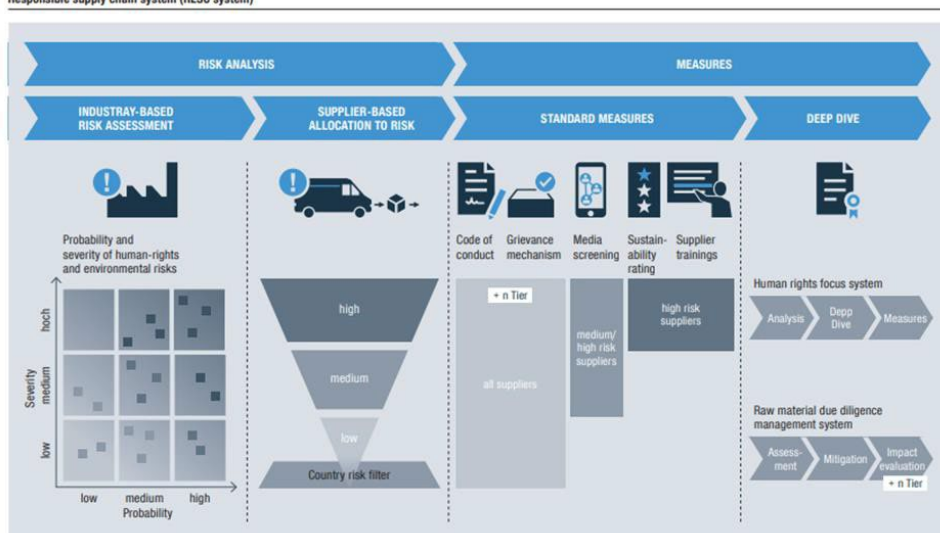
I tillegg til overnevnte tiltak, implementerer MAN "deep dive" tiltak som er spesielt egnet for å stoppe/begrense faktiske negative konsekvenser som er identifisert gjennom MANs aktsomhetsvurderinger.

- **Fokussystem for menneskerettigheter (gruppeprogram):**

Som en del av vårt bærekraftige leverandørstyringssystem har vi spesielt forpliktet oss til å beskytte de gruppene som har høy risiko for å være utsatt for grunnleggende menneskerettsbrudd på alle stadier i leverandørkjeden vår. For å overholde internasjonale rammeverk og krav implementerte Volkswagen-gruppen derfor et fokussystem for menneskerettigheter (HRFS) i 2022. Systemet tar sikte på å identifisere og på en hensiktsmessig måte adressere spesielt høye risikoer i vår leverandørkjede med hensyn til menneskerettsbrudd og miljøaspekter.

- **System for styring av aktsomhet for råvarer (gruppeprogram)**

Med hensyn til forsvarlig innkjøp av råvarer implementerte Volkswagen-gruppen de fem trinnene i OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct og kravene i OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals fra konflikt- og høyrisikoområder. I 2020 ble et styringssystem for aktsomhet vedrørende råvarer implementert for å tilfredsstille kravene. Systemet brukes til å identifisere, vurdere og forhindre faktiske og potensielle risikoer for menneskerettighetene i våre oppstrøms råvareforsyningskjeder.

IV. Klagemekanisme / varsling

Hos MAN Norge anerkjenner vi vårt ansvar for å gjøre tiltak når vi har forårsaket eller bidratt til et menneskerettighetsbrudd. Vårt varslingssystem er tilgjengelig for menneskerettighetsbrudd, og derfor kan ethvert mistenkt brudd rapporteres gjennom [ulike varslingskanaler](#) som alltid er tilgjengelig for interne og eksterne varslere. Hint om blant annet menneskerettighetsbrudd kan også rapporteres anonymt, for eksempel via TRATONs elektroniske varslingsportal Speak up!. Mer informasjon om varslersystemet er tilgjengelig her: [MAN – Whistle blowing](#) and [TRATON – Whistle blowing](#).

[MAN Norge har også implementer blant annet](#) varslingsportalen Speak up!

V. Sporing og rapportering

Våre interne prosesser lar oss kontinuerlig spore og rapportere om vår fremgang og ytelse når det gjelder menneskerettigheter. Vi overvåker vårt risikostyringssystem for menneskerettigheter gjennom vårt HRC. Regelmessige tverrfunksjonelle utvekslinger sikrer kontinuerlig informasjonsdeling og samarbeid. For å fremme åpenhet rapporterer vi om våre menneskerettighetsrelaterte prosesser bl.a. i TRATONs [årsrapport](#), vårt [Policy Statement on Human Rights](#), vårt [Modern Slavery and Human Trafficking Statement](#), samt vår [bærekraftsrapport](#).

I tråd med vår forpliktelse ovenfor fortsetter vi å utvikle og forbedre prosessene våre for å overholde Lov om åpenhet så vel som andre menneskerettighetsrelaterte lover.

Ettersom den dyptgående risikovurderingen ikke avdekket noen konkrete risikoscenarier ved MAN Norge, vil standard overvåkingsprosesser fortsatt være gjeldende for MAN Norge. I tillegg til den årlige gjennomgangen av prosesser og resultater beskrevet i denne erklæringen vil vi når vi finner eventuelle mangler, gjennomføre ytterligere ad-hoc risikovurderinger og iverksette tiltak i henhold til dette.

Kontakt oss

Har du spørsmål om MAN Norge og åpenhetsloven, vennligst kontakt oss via vår nettside her: <https://www.man.eu/no/no/startside.html>.